

JOGORVOSLATI AKTUALITÁSOK

Dr. Horváth Éva, közbeszerzési biztos, Közbeszerzési Hatóság

A Közbeszerzési Értesítő Plusz jelen számában a Döntőbizottság ismertetett határozata, és e határozat tárgyában nemrég született iránymutató bírósági döntés a felvilágosításkérés jogintézményével foglalkozik a felolvasólapon szereplő nettó ajánlati ár értékelési szempont és az ajánlatban az értékeléssel összefüggő megajánlás tekintetében egyébként teljes körű szakmai ajánlatban (jelen esetben az árazott költségvetésben) fellelhető ellentmondásra figyelemmel, a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontjában szabályozott korláttal összefüggésben.

A másik ismertetett jogeset a felvilágosításkérés jogintézményének kötelező alkalmazását rendeli el arra az esetre, ha a Kbt. 72. §-a szerinti indokoláskérési eljárás során feltárt adat tekintetében merül fel, hogy az nem egyértelmű.

D.58/14/2020. számú határozat

A jogorvoslati ügygel érintett tárgyak: A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 71. § (1) bekezdésére figyelemmel a Kbt. 69. § (2) bekezdését, mert nem biztosította a kérelmező számára a felvilágosításkérést annak ellenére, hogy az ajánlatban hiba, ellentmondás mutatkozott.

Tényállás

Az ajánlatkérő (önkormányzat) a Kbt. 115. §-a szerinti, a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás szabályai szerint lefolytatott közbeszerzési eljárást indított 2019.12.19-én csapadékvíz csatorna, út felújítás építési beruházás tárgyában.

Az ajánlattételi felhívásban meghatározott értékelési szempontok:

A vállalt jótállás időtartama (minimum 36 hónap, maximum 60 hónap)	20
Kapcsolódó vállalat: a lakosság értesítésének biztosítása a kivitelezésről, az aktuális lezárásokról	10
Fizetendő nettó ellenszolgáltatás (Ft)	70

Az ajánlattételi felhívás szerint a közbeszerzés nem európai uniós alapokból finanszírozott projekttel és/vagy programmal kapcsolatos.

Az ajánlattételi felhívás szerint az eljárás a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás szabályai szerint kerül lefolytatásra.

Az ajánlattételi felhívás tartalmazta a tárgyalás lefolytatásának menetét és alapvető szabályait, többek között az alábbiak szerint:

Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő az ajánlatához a tárgyalások befejezésének időpontjától van kötve. A tárgyalás arra irányul, hogy Ajánlatkérő a legkedvezőbb érvényes ajánlatot tevővel és a legkedvezőbb feltételekkel köthessen szerződést. A tárgyalásos eljárás lebonyolítására az ajánlattevőkkel együttesen, egy fordulóban kerül sor. A tárgyalás lebonyolítása során először a szakmai kérdések tisztázására kerül sor, amit az ajánlat pénzügyi részének megvitatása követ. A tárgyalásos eljárás keretében az ajánlattevő nincs kötve az általa benyújtott ajánlatban rögzített árhoz és szakmai feltételekhez, azonban a feltételek módosítása a benyújtott ajánlathoz képest nem eredményezhet az ajánlatkérő számára hátrányosabb feltételeket. A tárgyalás végén Ajánlatkérő felkéri az Ajánlattevőket írásbeli, végleges ajánlatuk benyújtására, megfelelő határidő kitérésével. Hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban kötelező a végleges ajánlat benyújtása. A tárgyalás lezárását követően az EKR felületre feltöltött ajánlat lesz a végleges, értékelésre kerülő ajánlat. Az Ajánlatkérő fenntartja annak a lehetőségét és az első ajánlatok beérkezését követően dönthet úgy, hogy nem tart tárgyalást, hanem a benyújtott ajánlatok bírálatával és értékelésével befejezi az eljárást. Ebben az esetben döntéséről haladéktalanul értesíti az Ajánlattevőket, az ajánlattevő ajánlati kötöttsége az értesítés ajánlatkérő általi megküldésével áll be. »

A közbeszerzési dokumentáció releváns részei:

Az ajánlathoz csatolni kell:

- Az ajánlathoz az ERK rendszerben űrlap formájában megtalálható felolvasólapot kell becsatolni, melyen szerepeltetni kell a cégjegyzésre jogosult személy aláírásával ellátva a Kbt. 68. § (4) bekezdése szerinti

összes adatot (az ajánlattevők neve, címe (székhelye, lakóhelye).

Tárgyalás:

Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő az ajánlatához a tárgyalások befejezésének időpontjától van kötve. A tárgyalás arra irányul, hogy Ajánlatkérő a legkedvezőbb érvényes ajánlatot tevővel és a legkedvezőbb feltételekkel köthessen szerződést. A tárgyalás lebonyolítására az ajánlattevőkkel együttesen, egy fordulóban kerül sor.

A tárgyalás lebonyolítása során először a szakmai kérdések tisztázására kerül sor, amit az ajánlat pénzügyi részének megvitatása követ. A tárgyalásos eljárás keretében az ajánlattevő nincs kötve az általa benyújtott ajánlatban rögzített árhoz és szakmai feltételekhez, azonban a feltételek módosítása a benyújtott ajánlathoz képest nem eredményezhet az ajánlatkérő számára hátrányosabb feltételeket. A tárgyalás végén ajánlatkérő felkéri az ajánlattevőket írásbeli, végleges ajánlatuk benyújtására, megfelelő határidő kitűzésével. Hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásban kötelező a végleges ajánlat benyújtása! A tárgyalás lezárását követően megtett ajánlat lesz a végleges, értékelésre kerülő ajánlat.

Az ajánlatkérő fenntartotta annak a lehetőségét, hogy az első ajánlatok beérkezését követően dönthet úgy, hogy nem tart tárgyalást, hanem a benyújtott ajánlatok bírálattal és értékelésével befejezi az eljárást. Ebben az esetben döntéséről haladéktalanul értesíti az ajánlattevőket, az ajánlattevő ajánlati kötöttsége az értesítés ajánlatkérő általi megküldésével áll be.

A dokumentáció rögzítette az első tárgyalás tervezett időpontját és helyszínét.

AZ AJÁNLAT TARTALMA:

Az EKR rendszerben – Ajánlatkérő által – létrehozott **ŰRLAPOK KITÖLTVE:**

FELOLVASÓLAP: A felolvasólapon fel kell tüntetni az ajánlattevő (közös ajánlattétel esetén valamennyi ajánlattevő) nevét és címét.

Ajánlatkérő által kért olyan **IGAZOLÁSOK, OKIRATOK, NYILATKOZATOK**, melyekre nem készült az EKR rendszerben űrlap (cégszerűen aláírva, pdf formában feltöltve!)

- **TÉTELES ÁRAJÁNLAT:** a rendelkezésre bocsátott árazatlan költségvetés alapján árazott költségvetés cégszerűen aláírt PDF formátumban, valamint szerkeszthető excel formátumban is. Az Ajánlatkérő felhívja az ajánlattevők figyelmét, hogy az árazott költségvetésben az abban felsorolt valamennyi munkafázisra és költségvetési sorra kér árajánlatot;

Nyilatkozatminták:

„Gödöllő, Hegy u. csapadékvíz rendszer és út felújítása

Ellenzolgáltatás bontása az árazott költségvetések alapján

– A csapadékvízvezető rendszer kialakítására irányuló kivitelezési munkák ellenzolgáltatása:

Nettó: Ft.
(fordított ÁFA fizetési kötelezettség)

– Az útfelújításra irányuló kivitelezési munkák ellenzolgáltatása:

Nettó: Ft.

+ 27 % ÁFA: Ft.

Összesen, bruttó: Ft.”

Az ajánlattételi határidőre a kérelmező, és a jelen ismertetés szerint A Kft., G Kft., H Kft., és P Kft. nyújtottak be ajánlatot.

A kérelmező az alábbi Felolvasólappal tett ajánlatot:

1. Ajánlatkérő által fizetendő nettó ellenzolgáltatás összege (Ft)	103 698 209
2. A vállalt jótállás időtartama (minimum 36 hónap, maximum 60 hónap)	60
3. Kapcsolódó vállalás: a lakosság értesítésének biztosítása a kivitelezésről, az aktuális lezárásokról (igen/nem)	Igen

Az ajánlatkérő a következő hiánypótlásra szólította fel kérelmezőt: „Kérjük feltölteni az Ajánlatkérő által az EKR felületére a közbeszerzési dokumentáció részeként feltöltött „Ellenzolgáltatás nyilatkozat” c. iratot, az ajánlatban szereplő árazott költségvetés alapján kitöltve.”

A kérelmező benyújtotta az „Ellenszolgáltatás nyilatkozat”-ot:

- „- A csapadékvízvezető rendszer kialakítására irányuló kivitelezési munkák ellenszolgáltatása: Nettó: 33.121.296.-Ft. (fordított ÁFA fizetési kötelezettség)
- Az útfelújításra irányuló kivitelezési munkák ellenszolgáltatása: Nettó: 70.576.913.-Ft + 27 % ÁFA: 19.055.767.-Ft. Összesen, bruttó: 89.632.680.-Ft.”

Az ajánlatkérő az ajánlattevők részvételével tárgyalást tartott. Az ajánlatkérő még aznap feltöltötte az EKR-be a tárgyalási jegyzőkönyvet.

A jegyzőkönyvben az alábbi rendelkezés került rögzítésre:

„A végleges ajánlathoz az eredeti ajánlatnál alkalmazott árazatlan költségvetést kell kitölteni. A végleges ajánlatot az úrlap formátumú felolvasó lap kitöltésével, illetve a végleges ajánlathoz tartozó árazott költségvetés EKR rendszerben való feltöltésével kell benyújtani, 2020. február 4. 10:00 óráig”.

A kérelmező határidőben benyújtotta a végleges ajánlatát. Az alábbi 2 árazott költségvetést nyújtotta be Excel és pdf formátumban (megegyező tartalommal), amelyek az alábbi főösszesítőket és összesítőket tartalmazzák:

„Csapadékvíz felülvizsgált ajánlati költségvetés”

Költségvetés főösszesítő			
Megnevezés		Anyagköltség	Díjköltség
1. Építmény közvetlen költségei		13 919 298 Ft	15 890 451 Ft
1.1 Közvetlen önköltség összesen		13 919 298 Ft	15 890 451 Ft
2.1 ÁFA vetítési alap		29 809 749 Ft	
2.2 Áfa (fordított)	0,00%	0 Ft	
3. A munka ára		29 809 749 Ft	

Munkanem megnevezése	Anyag összege	Díj összege
Költségtérítések	0 Ft	520 000 Ft
Irtás, föld- és sziklamunka	464 826 Ft	7 233 930 Ft
Ducolás, földpartmegtámasztás	356 124 Ft	1 067 372 Ft
Közműcsatorna-építés	12 351 198 Ft	6 523 449 Ft
Útburkolatalap és makadámurkolat készítése	38 400 Ft	55 200 Ft
Bitumenes alap és makadámurkolat készítése	708 750 Ft	490 500 Ft
Összesen:	13 919 298 Ft	15 890 451 Ft

„Útfelújítás felülvizsgált ajánlati költségvetés”

Költségvetés főösszesítő			
Megnevezés		Anyagköltség	Díjköltség
1. Építmény közvetlen költségei		41 779 450 Ft	23 561 135 Ft
1.1 Közvetlen önköltség összesen		41 779 450 Ft	23 561 135 Ft
2.1 ÁFA vetítési alap		65 340 585 Ft	
2.2 Áfa	27,00%	17 641 958 Ft	
3. A munka ára		82 982 543 Ft	

Munkanem megnevezése	Anyag összege	Díj összege
Költségtérítések	0 Ft	620 000 Ft
Irtás, föld- és sziklamunka	13 189 500 Ft	8 854 465 Ft
Útburkolatalap és makadámurkolat készítése	5 474 700 Ft	3 489 800 Ft
Kőburkolat készítése	6 636 900 Ft	5 987 200 Ft
Bitumenes alap és makadámurkolat készítése	16 478 350 Ft	4 377 670 Ft
Betompálya-burkolat készítése	0 Ft	232 000 Ft
Összesen:	41 779 450 Ft	23 561 135 Ft

A végleges ajánlatok bontására 2020. február 4-én került sor.

A végleges ajánlatok bontásáról felvett Bontási jegyzőkönyvben rögzítettek szerint az alábbi ajánlatok kerültek benyújtásra:

A Kft.

Végleges ajánlat ajánlati elemek – felolvasólap:

1. Ajánlatkérő által fizetendő nettó ellenszolgáltatás összege (Ft): 98.497.958
2. A vállalt jótállás időtartama (minimum 36 hónap, maximum 60 hónap): 60
3. Kapcsolódó vállalás: a lakosság értesítésének biztosítása a kivitelezésről, az aktuális lezárásokról (igen/nem): igen

G Kft.

Végleges ajánlat ajánlati elemek – felolvasólap:

1. Ajánlatkérő által fizetendő nettó ellenszolgáltatás összege (Ft): 97.664.663
2. A vállalt jótállás időtartama (minimum 36 hónap, maximum 60 hónap): 60
3. Kapcsolódó vállalás: a lakosság értesítésének biztosítása a kivitelezésről, az aktuális lezárásokról (igen/nem): igen

H Kft.

Végleges ajánlat ajánlati elemek – felolvasólap:

1. Ajánlatkérő által fizetendő nettó ellenszolgáltatás összege (Ft): 100.844.222
2. A vállalt jótállás időtartama (minimum 36 hónap, maximum 60 hónap): 60
3. Kapcsolódó vállalás: a lakosság értesítésének biztosítása a kivitelezésről, az aktuális lezárásokról (igen/nem): igen

P Kft.

Végleges ajánlat ajánlati elemek – felolvasólap:

1. Ajánlatkérő által fizetendő nettó ellenszolgáltatás összege (Ft): 101.748.000
2. A vállalt jótállás időtartama (minimum 36 hónap, maximum 60 hónap): 60
3. Kapcsolódó vállalás: a lakosság értesítésének biztosítása a kivitelezésről, az aktuális lezárásokról (igen/nem): igen

Kérelmező:

Végleges ajánlat ajánlati elemek – felolvasólap:

1. Ajánlatkérő által fizetendő nettó ellenszolgáltatás összege (Ft): 95.160.334
2. A vállalt jótállás időtartama (minimum 36 hónap, maximum 60 hónap): 60
3. Kapcsolódó vállalás: a lakosság értesítésének biztosítása a kivitelezésről, az aktuális lezárásokról (igen/nem): igen

A kérelmező az EKR-ben az alábbi „Felolvasólap VÉGLEGES AJÁNLAT Ajánlati elemek – Felolvasólap”-ot töltötte fel:

1. Ajánlatkérő által fizetendő nettó ellenszolgáltatás összege (Ft) 95 160 334
2. A vállalt jótállás időtartama (minimum 36 hónap, maximum 60 hónap) 60
3. Kapcsolódó vállalás: a lakosság értesítésének biztosítása a kivitelezésről, az aktuális lezárásokról (igen/nem) Igen

Az ajánlatkérő hiánypótlásra szólította fel a kérelmezőt: „A csapadékvízcsatorna és az útfelújítás árazott költségvetései feltöltésre kerültek, kérjük feltölteni az árazott „Főösszesítő” költségvetést is, a már feltöltött költségvetések alapján.”

A kérelmező benyújtotta az „Árazott főösszesítő” file Excel és .pdf (megegyező tartalommal) formátumban:

KÖLTSÉGVETÉS KIÍRÁS			
Főösszesítő			
Megnevezés		Anyagköltség	Dijköltség
Tervezett csapadékvíz elvezető rendszer		13 919 298 Ft	15 890 451 Ft
Tervezett útfelújítás		41 779 450 Ft	23 561 135 Ft
Összesen:		55 698 748 Ft	39 451 586 Ft
Ajánlatkérő által fizetendő ellenszolgáltatás mindösszesen (nettó):		95 150 334 Ft	

2020. február 11-én az ajánlatkérő az alábbi közbenső döntést hozta:

„A fenti tárgyú közbeszerzési eljárás során beérkezett ajánlatok Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdése szerinti, első szakaszban történő bírálata keretében, a Kbt. 79. § (1) bekezdése alapján tájékoztatom, hogy az Ajánlatkérő az eljárás során benyújtott ajánlatát a 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelennek nyilvánította, az alábbiak szerint:

A végleges ajánlatok átnézése alapján hiánypótlási felhívásra került sor a T Kft. esetében, mivel a csapadékvízcsatorna és az útfelújítás feladatok árazott költségvetései feltöltésre kerültek, azonban a mindkét feladat árának összesítéséről készült, az EKR-be Ajánlatkérő által feltöltött „Főösszesítő” költségvetés hiányzott. A Főösszesítőt a T Kft. határidőben benyújtotta.

A benyújtott árazott költségvetések és a főösszesítő alapján ajánlatkérő megállapította, hogy a Főösszesítőn szereplő végösszeg (nettó 95 150 334 Ft) megfelel a végleges ajánlathoz benyújtott csapadékvízcsatorna és útfelújítás feladatok költségvetések adatainak, azonban nem egyezik a végleges ajánlat felolvasólapján szereplő, értékelési szempontként szereplő bruttó ellenszolgáltatás összegével (nettó 95 160 334 Ft). Az árazott költségvetések tételeinél számítási hibát ajánlatkérő nem talált.

Tekintettel arra, hogy a felolvasólapon szereplő értékelési szempont, az „ajánlatkérő által fizetendő nettó ellenszolgáltatás összege” nem tekinthető „nem jelentős, egyedi részletkérdésre” vonatkozó adatnak, a felolvasólapon szereplő megajánlást módosítani hiánypótlás keretében nem lehet.

Az árazott költségvetés egyes tételei hiánypótlás keretében - a Kbt. 71. § (8) bekezdés a) és b) pontjában foglalt korlátok betartása mellett módosíthatók. [...]

A kérelmező - a jogorvoslati kérelmével lényegét tekintve tartalmilag egyezően - a Kbt. 80. §-a szerinti előzetes vitarendezést kezdeményezett az ajánlatkérő közbenső döntésében az ajánlata érvénytelenné nyilvánítása miatt. Az ajánlatkérő elutasította a vitarendezési kérelmet, fenntartotta a kérelmező ajánlatának érvénytelenítésére vonatkozó közbenső döntését és annak indokait.

Az ajánlatkérő elkészítette az ajánlatok elbírálásáról szóló összegezést, majd közzétette azt az EKR-ben. A nyertes ajánlattevő a G Kft. lett, a második legkedvezőbb ajánlatot tevő ajánlattevő az A Kft. volt.

A kérelmező ajánlata érvénytelenségének indoka az alábbiak szerint szerepelt az összegezésben:

A végleges ajánlatok átnézése alapján hiánypótlási felhívásra került sor a kérelmező esetében, mivel a csapadékvízcsatorna és az útfelújítás feladatok árazott költségvetései feltöltésre kerültek, azonban a mindkét feladat árának összesítéséről készült, az EKR-be az ajánlatkérő által feltöltött „Főösszesítő” költségvetés hiányzott. A Főösszesítőt a kérelmező határidőben benyújtotta. A benyújtott árazott költségvetések és a főösszesítő alapján az ajánlatkérő megállapította, hogy a Főösszesítőn szereplő végösszeg (nettó 95 150 334 Ft) megfelel a végleges ajánlathoz benyújtott csapadékvízcsatorna és útfelújítás feladatok költségvetések adatainak, azonban nem egyezik a végleges ajánlat felolvasólapján szereplő, értékelési szempontként szereplő ellenszolgáltatás összegével (nettó 95 160 334 Ft). Az árazott költségvetések tételeinél számítási hibát Ajánlatkérő nem talált.

Tekintettel arra, hogy a felolvasólapon szereplő értékelési szempont, az „ajánlatkérő által fizetendő nettó ellenszolgáltatás összege” nem tekinthető „nem jelentős, egyedi részletkérdésre” vonatkozó adatnak, a felolvasólapon szereplő megajánlást módosítani hiánypótlás keretében nem lehet.

Az árazott költségvetés egyes tételei hiánypótlás keretében - a Kbt. 71. § (8) bekezdés a) és b) pontjában foglalt korlátok betartása mellett módosíthatók.

A Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontjában meghatározott feltételek konjunktívak, a módosítás, kiegészítés csak valamennyi meghatározott feltétel teljesülése esetén jogszerű. Jelen esetben a felolvasólapon szereplő megajánlással való egyezés érdekében az árazott költségvetésben szereplő végösszeget, azaz teljes ajánlati árat kellene módosítani, erre a közbeszerzési törvény nem ad lehetőséget.

Fentiekre tekintettel a kérelmező végleges ajánlatát a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján (egyéb módon nem felel meg az ajánlattételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek) érvénytelennek kell minősíteni, a felolvasólapon és a szakmai ajánlatnak

minősülő árazott költségvetés főösszesítőjében szereplő adatok közötti eltérést hiánypótlás keretében jogszerűen nem lehet feloldani. »

Az írásbeli összegezés rögzítette azt is, hogy az ajánlatkérő eljárást lezáró döntésének Elektronikus Közbeszerzési Rendszerbe történő feltöltését követően egy korábbi, közbenső ajánlatkérői döntés vonatkozásában előzetes vitarendezési kérelem érkezett az ajánlatkérőhöz, amelyben a kérelmező kérte az ajánlatát érvénytelenítő közbenső ajánlatkérői döntés megváltoztatását. A határidőben megküldött válaszban az ajánlatkérő fenntartotta a kérelmező ajánlatának érvénytelenségére vonatkozó közbenső döntését.

A jogorvoslati kérelem

A kérelmező kérte, hogy a Döntőbizottság állapítsa meg elsődlegesen a Kbt. 69. § (1) bekezdésének és a Kbt. 71. § (11) bekezdésének, másodlagosan a Kbt. 69. § (1) bekezdésének és a Kbt. 71. § (1) bekezdésének ajánlatkérő általi megsértését, ezért semmisítse meg a kérelmező ajánlatát érvénytelenítő 2020. február 11. napján kelt közbenső döntést és az ezt követő valamennyi döntést, így különösen az ajánlatok elbírálásáról szóló összegezésben foglalt eljárást lezáró döntést.

A kérelmező a jogorvoslati kérelmében többek között hivatkozott arra, hogy a 27.K.33.513/2014/9 számú ítéletben foglalt irányadó döntésben a bíróság által egyértelműen megállapítást nyert, hogy a felolvasólapon szereplő nyilvánvaló elírás a számítási hibajavítás keretében javítható: „Ha az egyes tételek nettó és bruttó értékei az ajánlatban szerepelnek, vagyis az alapadatok rendelkezésre állnak, a nettó ajánlati ár pedig összeadás útján (vagy a bruttó összegek nettósításával) kiszámítható, a számításihiba-javítás alkalmazandó akkor is, ha az ajánlattevő a felolvasólapra elírás okán a bruttó értékeket emeli át, és azokat összesíti az ajánlatkérő által előírt nettó ár helyett.”

Álláspontja szerint az ajánlata kapcsán felmerült adateltérés tekintetében a felvilágosítás kérés vagy a hiánypótlás elrendelése nem befolyásolta volna az ajánlattevők között az értékeléskor kialakuló sorrendet.

Az ajánlatkérő észrevétele

Az ajánlatkérő kérte a jogorvoslati kérelem elutasítását alaptalanság miatt.

Az ajánlatkérő többek között hivatkozott arra, hogy a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útmutatója a hiánypótlás szabályairól (KÉ 2019. évi 227. szám; 2019. november 26.) a hiánypótlás céljának ismertetésénél azt is kimondja, hogy „a hiánypótlás jogintézményének abszolút korlátját képezi az az elvárás, hogy az ajánlattevő az általa tett megajánlást ne változtathassa meg, illetőleg az elmulasztott megajánlást ne tehesse meg azt követően, hogy az ajánlati kötöttség beállt. A tárgyalt jogintézmény tehát nem lehet eszköze az ajánlati kötöttség megsértésének.”

Az ajánlatkérő hivatkozott a 27.K33.513/2014/9. számú ítélet alapjául szolgáló ügyre, melyben az ajánlattevő a felolvasólapra elírás okán az összesített bruttó értéket emelte át az ajánlatkérő által kért nettó ár helyett. Az ajánlatkérő álláspontja szerint ezen jogeset azért nem alkalmazható a jelen jogi helyzetre, mert azon eljárás során mindkét érték, a nettó és a bruttó érték, és mindkét érték alapadatai is megtalálhatók voltak az ajánlatban, a két érték matematikai művelet elvégzésével kapcsolódott egymáshoz, így a felolvasólapra tévesen felírt, de az ajánlatban alapadatokkal alátámasztott bruttó ár nettó értékre javítható volt hiánypótlás keretében.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

A Döntőbizottság a határozatában a második kérelmi elem körében megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 71. § (1) bekezdésére tekintettel a Kbt. 69. § (2) bekezdését, ezért a Döntőbizottság megsemmisítette az ajánlatérő 2020. február 11. napján kelt közbenső döntését és az ezt követő valamennyi döntését.

A Döntőbizottság az első kérelmi elemet elutasította.

A Döntőbizottság az ajánlatkérőt 1.000.000.-Ft bírság megfizetésére kötelezte.

A határozat indokolása az alábbiakat tartalmazta:

Az ajánlatkérő 2019. december 19-én a Kbt. 115. §-a szerinti, a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás szabályai szerint lefolytatott közbeszerzési eljárást indított, ezért a Döntőbizottság a Kbt. e napon hatályos előírásai szerint folytatta le a vizsgálatot.

A jogorvoslati kérelem alapján a kérelmező az ajánlatkérő közbenső döntését és összegezését támadta, amely tartalmilag megegyezett és a kérelmező ajánlatának érvénytelenségének indokait rögzítette. Az előzetes

vitarendezési kérelemben a kérelmező az ajánlata érvénytelensége okán a közbenső döntést sérelmezte, utalt a Kbt. 69. §-ban, a Kbt. 71. §-ban, valamint a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakra.

A jogorvoslati kérelmében a kérelmező két kérelmi elemet terjesztett elő, melyben elsődlegesen a Kbt. 69. § (1) bekezdésének megsértésének megállapítását a Kbt. 71. § (11) bekezdése alapján kérte, mert álláspontja szerint az ajánlatkérő nem tekintette számítási hibának a felolvasólapja és a főösszesítő közötti eltérést, másodlagosan pedig azért, mert álláspontja szerint az ajánlatkérő a Kbt. 71. § (1) bekezdésében foglaltakat megsértette, amikor jogsértő módon mellőzte a hiánypótlást, felvilágosításkérést ezen ellentmondás tisztázása érdekében.

A kérelmező benyújtott végleges ajánlata „Csapadékvíz felülvizsgált ajánlati költségvetés” főösszesítő nettó összege 29.809.749.-Ft, az „Útfelújítás felülvizsgált ajánlati költségvetés” főösszesítő nettó összege 65.340.585.-Ft volt. A kettő főösszesítő nettó összege $29.809.749 + 65.340.585 = 95.150.334$.-Ft.

Az EKR-ben feltöltött végleges ajánlat felolvasólapja szerint 95.160.334.-Ft az ajánlatkérő által fizetendő nettó ellenszolgáltatás összege.

Az ajánlatkérő hiánypótlási felhívását követően benyújtott főösszesítő adatai szerint pedig a Tervezett csapadékvíz elvezető rendszer Anyag: 13.919.298.-Ft, Díj: 15.890.451.-Ft, valamint a Tervezett útfelújítás Anyag: 41.779.450.-Ft, Díj: 23.561.135.-Ft összegeket figyelembe véve a nettó ellenszolgáltatás 95.150.334.- Ft volt.

A Döntőbizottság rögzítette, hogy a jelen jogorvoslati eljárás tényállása eltér a kérelmező és az ajánlatkérő által hivatkozott tényállásoktól, ezen eljárásban a Döntőbizottság az ügy egyedi körülményei alapján vizsgálta és értékelte az ajánlatkérő eljárását.

Az első kérelmi elemben megfogalmazottak alapján a Döntőbizottság rögzítette, hogy a számítási hiba javítására vonatkozó eljárás a Kbt. 71. § (11) bekezdésében meghatározott feltételek fennállása esetén alkalmazható. Jelen esetben a Kbt. 71. § (11) bekezdés szerinti jogintézmény alkalmazhatóságához a következetesen egységes döntőbizottsági, illetve bírósági gyakorlat szerint két konjunktív feltételnek kell fennállnia. Valamely matematikai művelet helytelen elvégzésén kell alapulnia és a hibának az értékelésre is kihatással kell lennie. A számítási hiba alkalmazására még hibásan

elvégzett matematikai művelet fennállása esetén is kizárólag abban az esetben van mód, ha megállapítható azon alapadat, amelynek tekintetében elvégezték a hibás matematikai műveletet. Tekintettel arra, hogy az árazott költségvetésben a két összesítő adatai és az összesített főösszesítő adatai megegyeztek, nem volt olyan alapadat, amely miatt felmerült volna valamely matematikai művelet helytelen elvégzése, erre a Döntőbizottság felhívására a kérelmező sem hivatkozott. A Döntőbizottság megállapította, hogy a főösszesítőn és a felolvasólapon szereplő nettó ajánlati árak nem egyeztek, a két összeg között egy vélhetően száméltírásból keletkezett 10.000.-Ft különbség volt kimutatható. A kérelmező elsődleges kérelme vonatkozásában tehát a számítási hiba nem volt megállapítható, ezen hivatkozása alapján az ajánlatkérő döntése nem volt jogszerűtlen amiatt, hogy nem alkalmazta a Kbt. 71. § (11) bekezdésében foglaltakat.

A kérelmező másodlagos kérelme azonban arra irányult, hogy a kérelmező álláspontja szerint az ajánlatkérő nem jogszerűen döntött az ajánlata érvénytelenségéről, mert a felolvasólapon szereplő összeg és a főösszesítőn szereplő összeg közötti eltérést nem tisztázta, nem alkalmazta a Kbt. 71. § (1) bekezdésében foglaltakat.

A Kbt. 66. § (5) bekezdése értelmében az ajánlatban felolvasólapot kell elhelyezni. A Kbt. 68. § (4) bekezdése értelmében a felolvasólap az ajánlat azon része, amelyen az ajánlattevő feltünteti – a nevéen és címén kívül – az ajánlatának azon számszerűsíthető adatait, amelyek az értékelési alszemponatok alapján értékelésre kerülnek. A felolvasólap rendeltetésének legfőbb célja, hogy lehetőséget biztosítson az ajánlattevők számára ahhoz, hogy a bírálat megkezdése előtt tájékozódjanak az adott eljárásban résztvevő más ajánlattevők személyéről és megajánlásairól. A felolvasólap része az ajánlatnak, ugyanakkor az ajánlat nem kizárólag a felolvasólap alapján bírálható el. Az ajánlat egységes egész, az abban foglaltak összességét kell ajánlatnak tekinteni. Az ajánlat maga azonban nem csupán a felolvasólap, hanem a mögötte álló szakmai ajánlat és jelen esetben az árazott költségvetés.

Az ajánlati kötöttség az ajánlat egészére, így nem csak és kizárólag a felolvasólap tekintetében áll fenn. A felolvasólap tehát nem önmagában áll, annak alapja az árazott költségvetés és a főösszesítő adatai. A két összegnek azonosnak kellett lennie, ugyanis a főösszesítő adatai alapján állt össze az ajánlati ár, annak

alapadatait tartalmazta, a felolvasólap ezen adatoknak az összefoglalása, összesített megjelenítése. A felolvasólapon szereplő nettó ajánlati ár értékelési szempontokra vonatkozó összeg téves kitöltése önmagában nem eredményezhet érvénytelenséget abban az esetben, amennyiben az ajánlatban az értékeléssel összefüggő megajánlás egyébként teljeskörűen fellelhető a szakmai ajánlatban, azaz jelen esetben az árazott költségvetésben. Az ajánlatban az árazott költségvetés fellelhető, annak adatai alapján és a főösszesítőben foglaltak szerint megállapítható a kérelmező megajánlása.

A Döntőbizottság a Kbt. 71. § (1) bekezdésében foglaltak tekintetében az alábbiakat rögzítette:

Az ajánlatkérő ugyan hiánypótlásra szólította fel a kérelmezőt ezen tartalommal: „A csapadékvízcsatorna és az útfelújítás árazott költségvetései feltöltésre kerültek, kérjük feltölteni az árazott „Főösszesítő” költségvetést is, a már feltöltött költségvetések alapján.” A kiadott hiánypótlásában a két költségvetési összesítő adatait kérte összeadva a kérelmezőtől, nem pedig a főösszesítő nettó összegének ($29.809.749 + 65.340.585 = 95.150.334$.-Ft) és a felolvasólapon szereplő $95.160.334$.-Ft nettó ellenszolgáltatás eltérésének a magyarázatát. Nem volt tehát arra vonatkozó hiánypótlása vagy felvilágosításkérése az ajánlatkérőnek, hogy a két külön költségvetési főösszesítő adatainak összeadásából eredő összeg (nettó ellenszolgáltatás) és a felolvasólapon szereplő összeg (nettó ellenszolgáltatás) eltérésének okát tisztázza. A kérelmező végleges ajánlatában tehát ellentmondás mutatkozik továbbra is az árazott költségvetés főösszesítőjébe foglalt nettó ellenszolgáltatás ($95.150.334$.-Ft) és a felolvasólapon szereplő nettó ellenszolgáltatás ($95.160.334$.-Ft) összege tekintetében, az ajánlatkérőnek felvilágosítás kérés keretében fel kell hívnia a kérelmezőt az eltérő összegek közötti ellentmondás tisztázására. A jogorvoslattal érintett esetben a Kbt. 71. § (1) bekezdése alapján a felolvasólap és az értékelés tekintetében csatolt dokumentumokban fellelhető ellentmondás okát tisztázni lett volna szükséges, amelyet az ajánlatkérő jogsértő módon elmulasztott.

Az ajánlatkérőnek a Kbt. 71. § (8) bekezdésében foglalt tilalom körében tett hivatkozásai vonatkozásában a Döntőbizottság álláspontja szerint a felvilágosításkérés nem ütközött volna a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontja szerinti tilalom körébe, hiszen az ajánlatban (az árazott költségvetés főösszesítőjében és a felolvasólapon szereplő összegek tekintetében) ellentmondás mutatkozott, amelynek feloldása szükséges lett volna, hiszen maga az

ajánlatkérő sem tudta azt megállapítani, hogy a nettó ajánlati ár 95.150.334.-Ft vagy 95.160.334.-Ft., valószínűleg ezért bocsátott ki hiánypótlást. A bontási jegyzőkönyv szerint azonban kizárólag a felolvasólapon szereplő összeget vette figyelembe, mint megajánlást anélkül, hogy az ajánlat egészét a vizsgálata körébe vonta volna. Az ajánlat egységének figyelembevételével és a fentiekben kifejtettek alapján a felvilágosítás megadása nem jár a beszerzés tárgyának jellemzői, illetve szerződéses kötelezettségek és feltételek módosításával, az olyan nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó hiba, amely javítható, felvilágosítás kéréssel orvosolható, ezért az ajánlati kötöttség megsértését sem eredményezi. Jelen esetben a felolvasólap javítása, módosítása (egyetlen szám elírása, egymás mellett lévő számokról van szó) olyan nem jelentős (10.000.-Ft nagyságrendű) egyedi részletkérdésre vonatkozó hiba, feltehetően elírás, elgépelés következménye, amelynek változása az ajánlattevők között kialakult sorrendet sem befolyásolja. A második legkedvezőbb ajánlatot tevő ajánlati ára 97.664.663.-Ft volt azzal, hogy a további kettő értékelési szempontra ugyanazon megajánlást tette, mint a kérelmező.

Az ajánlat egységes egészként értékelendő, értékelésre a benyújtott ajánlat teljes tartalma kerül.

Lényegében ugyanezen megállapításra mutat rá „A közbeszerzésekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat” tárgyában készült kúriai összefoglaló vélemény (2015.El.II.JGY.E.1.1.) is, mely szerint az ajánlat valamennyi, szerkezetében elkülönült eleme azonos megítélés alá esik az értékelés szempontjából. Amennyiben egy adat az ajánlat eltérő részein más tartalommal jelenik meg, az ajánlat hibás, és az ajánlatkérőnek élnie kell a közbeszerzési törvényben biztosított valamely korrekciós lehetőséggel. A felolvasólapnak sincs megkülönböztetett jelentősége, az abban szereplő, az ajánlatból kiemelt adatok csak a bontás szempontjából, az alapelvek érvényesíthetősége, a nyilvánosság biztosítása okából, technikailag jelentős részei az ajánlatnak.

A Döntőbizottság mindezek alapján megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 71. § (1) bekezdésére figyelemmel a Kbt. 69. § (2) bekezdését, mert nem biztosította a kérelmező számára a felvilágosításkérést annak ellenére, hogy az ajánlatban hiba, ellentmondás mutatkozott.

A Döntőbizottság a fentiek alapján a jogorvoslati kérelemben foglaltaknak részben helyt adott, az első

kérelmi elem tekintetében az alaptalan jogorvoslati kérelmet elutasította, míg a második kérelmi elembe foglaltak szerint a Kbt. 165. § (2) bekezdés b) pontja, valamint d) pontja alapján állapította meg a jogsértés megtörténtét és megsemmisítette az ajánlatkérő közbenső döntését és az azt követő valamennyi döntését, tekintettel arra, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 71. § (1) bekezdésére tekintettel a Kbt. 69. § (2) bekezdését. A Kbt. 165. § (3) bekezdés d) pontja alapján a jogsértés megállapítása mellett bírságot szabott ki az ajánlatkérővel szemben.

A Döntőbizottság határozata ellen az ajánlatkérő terjesztett elő keresetet a bírósághoz.

A Fővárosi Törvényszék a 104.K.702.066/2020/12. számú 2020. október 21. napján kelt ítéletében a keresetet elutasította.

Az ítélet indokolása szerint a felperes keresete – az alábbiak szerint – nem megalapozott.

A Fővárosi Törvényszék a közigazgatási jogvitát a Kp. 4. § (3) bekezdés a) pontja alapján a Kp. Második Része szerinti elsőfokú közigazgatási peres eljárásban, a Kp. 77. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el. A közigazgatási tevékenység jogszerűségét a Kp. 2. § (4) bekezdése és 85. § (1) bekezdése értelmében a kereseti kérelem korlátai között, és a Kp. 85. § (2) bekezdése alapján a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálta. A tényállást a Kp. 78. § (2) bekezdésére figyelemmel a rendelkezésre álló adatok, valamint a felek előadásának egybevetése alapján, a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelve, a megelőző közigazgatási eljárásban megállapított tényállással összevetve állapította meg. A peres eljárás folyamán a tanács tagjainak személyében változás nem történt, az egyenletesebb munkateher biztosítása érdekében az előadó bíró személye változott meg.

A bíróság előjáróban rögzítette, hogy a tényállás a felek között nem volt vitatott, a felperes a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerint azért nyilvánította az érdekelt ajánlatát érvénytelennek, mert a Kbt. alapján az ajánlat értékelésre kerülő szempontjának feloldhatatlan ellentmondásosságát észlelte, mely jogi álláspontját az alperes döntésében nem fogadta el. Erre tekintettel a bíróságnak abban a jogkérdésben kellett határoznia, hogy a felperes köteles volt-e az érdekelti ajánlat érvénytelené nyilvánítását megelőzően a Kbt. 71. § (1) bekezdése szerint hiánypótlási felhívást kibocsátani vagy felvilágosítást kérni a felolvasólapon, valamint az

árazott költségvetésben szereplő ajánlati ár eltérése okának tisztázására.

A fenti kérdés megválaszolása érdekében a bíróság áttekintette a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket és az irányadó ítélkezési gyakorlatot. A Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja rendelkezik az ajánlat egyéb okból történő érvénytelenségének feltételeiről. Ennek alkalmazásához a Kbt. 69. § (1) bekezdése alapján az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek, és az ugyanezen § (2) bekezdése szerinti vizsgálatának eredményéhez képest meg kell állapítania az ajánlat esetlegesen érvénytelen voltát. A Kbt. 71. § (1) bekezdése alapján az ajánlatkérő köteles hiánypótlási lehetőséget biztosítani, valamint az ajánlatban található, nem egyértelmű nyilatkozat tartalmának tisztázása érdekében az ajánlattevőtől felvilágosítást kérni. A Kbt. 71. § (3) bekezdése értelmében a hiányok pótlása csak arra irányulhat, hogy az ajánlat vagy részvételi jelentkezés megfeleljen a közbeszerzési dokumentumok vagy a jogszabályok előírásainak. A Kbt. 71. § (7) bekezdése alapján az ajánlatkérő kizárólag az (1) - (2) bekezdésben foglaltak szerint és csak olyan felvilágosítást kérhet, amely az ajánlatok vagy részvételi jelentkezések elbírálása érdekében szükséges, míg ugyanezen § (8) bekezdés b) pontja értelmében a hiánypótlás vagy a felvilágosítás megadása során az ajánlatban a beszerzés tárgyának jellemzőire, az ajánlattevő szerződéses kötelezettsége végrehajtásának módjára, vagy a szerződés más feltételeire vonatkozó dokumentum tekintetében, csak olyan nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó hiba javítható, vagy hiány pótolható, továbbá átalánydíjas szerződés esetén az árazott költségvetés (részletes árajánlat) valamely tétele és egységára pótolható, módosítható, kiegészíthető, vagy törölhető, amelynek változása a teljes ajánlati árat vagy annak értékelés alá eső részösszegét és az ajánlattevők között az értékeléskor kialakuló sorrendet nem befolyásolja. A Kbt. 71. § (11) bekezdése alapján javítható az értékelésre kiható számítási hiba.

A közbeszerzésekről szóló törvény Kommentárjának a Kbt. 71. §-ához fűzött magyarázata szerint¹ a hiánypótlás a hiba kiküszöbölését, tehát az ajánlat részét képező valamely dokumentum pótlását, vagy módosítását, míg

a felvilágosítás kérés az ajánlati tartalom tisztázását jelenti. A Kúria a Kfv.II.38.031/2015/12. számú ítéletében a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: régi Kbt.) – a Kbt. 71. § (1), (7) és (8) bekezdéseivel hasonló tartalmú – 67. § (1) és (6) - (8) bekezdéseit értelmezve kimondta, hogy hiánypótlásnak nincs helye, ha az az ajánlat módosításával járna, a régi Kbt. 67. § (7) bekezdés b) pontja tiltja hiánypótlás vagy felvilágosítás megadása útján az ajánlat módosítását. Ez alól kivételt jelent a régi Kbt. 67. § (8) bekezdésében foglalt rendelkezés, amely lehetővé teszi az ajánlatban előforduló nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó hiba javítását, ha annak változása a teljes ajánlati árat vagy annak értékelés alá eső részösszegét, a verseny eredményét nem befolyásolja. Az Európai Unió Bíróságának C-599/10. számú ítélete – az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról című, már nem hatályos, az Európai Parlament és a Tanács 2004/18/EK irányelve értelmezése kapcsán – szintén egyértelművé tette, hogy tájékoztatáskérésre van, az ajánlat módosítására azonban nincs lehetőség.

Az alperes által hivatkozott a Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának a közbeszerzésekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatról szóló 2015.EI.II.JGY.E.1.1. számú Vélemény – amely az irányadó ítélkezési gyakorlat szintézisét adja – IV.1. pontja szerint az érvénytelenség mindaddig nem állapítható meg, ameddig valamely eszköz (számítási hiba kijavítása, hiánypótlás, felvilágosítás kérés) rendelkezésre áll. A Vélemény IV.2.2. pontja értelmében az ajánlat valamennyi, szerkezetében elkülönült eleme azonos megítélés alá esik az értékelés szempontjából. Ha egy adat az ajánlat eltérő részein más tartalommal jelenik meg, az ajánlat hibás, az ajánlatkérőnek élnie kell a közbeszerzési törvényben biztosított valamely korrekciós lehetőséggel, ennek elmaradása nem indokolható azzal, hogy az ajánlat egyes részei kiemelt jelentőségűek, ezért az ott szereplő adatokat kell irányadónak tekinteni. A felolvasólapnak sincs megkülönböztetett jelentősége, az abban szereplő, az ajánlatból kiemelt adatok csak a bontás szempontjából, az alapelvek érvényesíthetősége, a nyilvánosság biztosítása okából, technikailag jelentős részei az ajánlatnak.

¹ dr. Nagy-Fribiczter Gabriella: Kommentár a Kbt. 71. §-ához. In : Dezső Attila (szerk.) Kommentár a közbeszerzési törvényhez, Wolters Kluwer, Budapest, 2016.

A Kúria a Kfv.III.37.693/2015/4. számú ítéletében – a régi Kbt. szabályait értelmezve – a felolvasólap nem önállóan érvényesülő jellegét megállapítva kimondta, hogy a tárgyalásos közbeszerzési eljárás jellemzői és a közszolgáltatásra vonatkozó speciális szabályok szerint a tárgyalások befejeztével a végleges ajánlatra beáll az ajánlati kötöttség. A döntés indokolása szerint, amennyiben a végleges és módosított ajánlat csak a felolvasólapot tartalmazza, a tételes költségvetést és a főösszesítőt pedig nem, akkor az ajánlat érvénytelennek minősül, és ezekre vonatkozóan hiánypótlásnak nincs helye. A költségvetés és annak elemei, továbbá a főösszesítő szakmai ajánlat, amely a hiánypótlási kivételek közé tartozik a régi Kbt. 67. § (7) bekezdés b) pontjának megfelelően.

Mindezekre figyelemmel a bíróság annyiban egyetértett a felperesi érveléssel, hogy a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontja alapján az ajánlat értékelés alá eső része – jelen esetben a teljes ajánlati ár – főszabály szerint hiánypótlás vagy felvilágosítás kérés során nem módosítható. Az alperesi határozatban is felhívott, Kbt. rendelkezéseket értelmező ítélkezési gyakorlat alapján a felolvasólap az ajánlat része (Vélemény IV.2.2. pont), és az ajánlati kötöttségre tekintettel, amennyiben a felolvasólap releváns része az ajánlat egyéb adataival feloldhatatlan ellentétben áll, tehát az ajánlat tartalmát kijavítás, hiánypótlás vagy felvilágosítás kérés útján sem lehet egyértelműen meghatározni, vagy másképpen fogalmazva az ajánlat értékelés alá eső tartalmát csak tiltott módosítással lehetne meghatározni, az az ajánlat érvénytelen (Fővárosi Törvényszék 3.Kf.650.225/2013/11. számú határozata).

Nem értett egyet a bíróság azon felperesi érveléssel, mely szerint az ellentmondás kiküszöbölése mindenképpen a felolvasólapon szereplő ajánlati ár javítását igényli, ezáltal szükségszerűen az érdekelt ajánlata értékelésre kerülő részének módosítását eredményezi. A határozat a jogsértést arra nézve állapította meg, hogy a felperes hiánypótlás elrendelésével vagy felvilágosítás kéréssel nem kísérelte meg feloldani az ajánlatban szereplő ellentmondást. A kereseti állítás szerint ez azért maradt el, mert előre látható volt, hogy a hiánypótlás vagy a felvilágosítás kérés során kapott válasz – a Kbt. 71. § (11) bekezdésében foglalt alkalmazhatóságának hiányában – a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontjában foglalt módosítási tilalomba ütközött volna.

Az Alaptörvény 28. cikkében előírt értelmezési előírás figyelembevételével az ajánlaton belül egy szám

elgépelése – a felolvasólapon a teljes ajánlati árát megjelölő számsor negyedik elemében az 5 helyett 6 szerepeltetése – nem feltétlenül jelent feloldhatatlan ellentmondást. Az ajánlat összes adatának, különösen az árazott költségvetésnek és a főösszesítőnek az áttekintését, illetve a költségvetési tételek matematikai összesítését és számszaki ellenőrzését követően a felperes számára is egyértelműnek kellett lennie – és ebben a felek között nincs is vita –, hogy a felolvasólap adata hibás, amely hibát feltehetően elgépelés okozta. Úgyszintén nincs vita abban, hogy a feltehető elütés mindössze csekély eltérést okozott, az ajánlattevők sorrendjét nem befolyásolta, viszont a közbenső döntéssel és az összegzéssel a potenciálisan nyertes ajánlattevő ajánlatának érvénytelenségét vonta maga után. A bíróság megállapította, hogy az ajánlat értékelésre kerülő tartalma – a nettó ajánlati ár – a hiba jellegénél fogva, az ellentmondás felvilágosítás kéréssel történő, felperes általi tisztázása eredményeként, az ajánlat egyéb adataira tekintettel meghatározható lett volna. Nem helytálló ezért az a kereseti hivatkozás, mely szerint az ellentmondás feloldására csak a felolvasólap módosításával kerülhetett volna sor, mivel ez nem szükséges akkor, ha az ajánlatban kért ellenérték – a megadott felvilágosításnak az ajánlat egyéb releváns részeivel történő összevetését követően – ennek hiányában is egyértelműen megállapítható. Az ellentmondás feloldása kétségtávol nem kizárólag az ajánlatkérő feladata, ő a Kbt. 69. § (1) bekezdése alapján az ajánlat megvizsgálására köteles, amelynek során a Kbt. 71. § (1) bekezdése szerint a nem egyértelmű nyilatkozatra vonatkozóan felvilágosítást kell kérnie, és csak ennek ismeretében – az ajánlattevő által adott megfelelő felvilágosítás esetén – dönthet a Kbt. 69. § (2) bekezdésében foglaltak alkalmazásáról.

Mindezek alapján az alperes a második kérelmi elem vonatkozásában jogszerűen határozott, döntése a keresetben felhívott Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontjára tekintettel sem jogszabálysértő. A bíróság az elbírált határozat megállapításaihoz, valamint a kereseti kérelemhez kötöttség miatt nem foglaltatott egyértelműen állást az ellentmondás okának érvényes ajánlatot eredményező tisztázhatósága kérdésében, mert ezzel – a közbenső döntés és az azt követő valamennyi döntés megsemmisítése következtében a közbeszerzési eljárás folytatására figyelemmel – elvonná a felperes, mint ajánlatkérő, továbbá az esetleges jogorvoslat esetén az alperes hatáskörét.

Alapítanul hivatkozott a felperes a határozat indoklásának ellentmondásosságára és hiányosságára. Az alperes a jogsértés alapjául szolgáló körülményt – az ellentmondás tisztázása érdekében a hiánypótlásra vagy felvilágosítás kérésére vonatkozó felhívás elmaradását – a határozat tartalmazza, ahogyan azt is, hogy az ajánlati ár a hatóság álláspontja szerint az ajánlat árazott költségvetéséből és főösszesítőjéből együttesen megállapítható, továbbá okszerű indokát adja, miért tartja a felolvasólapon – valószínűsíthető elírás következményeként – szereplő hiba okozta ellentmondást tisztázhatónak. E körben – a felperesi állásponttal szemben – nem tulajdonított kiemelt jelentőséget az árazott költségvetésnek, hanem (annak adatai alapján) az ajánlat, mint egységes egész értékelésének szükségességével érvelt. Alappal hivatkozott védiratában arra is, hogy a felhívás hiányában meg nem valósult érdekelti hiánypótlás vagy felvilágosítás jogszerűségének a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontja szerinti értékelését határozatában elvégezni nem tudta.

A bíróság elvi élel rögzítette, hogy az alperesnek a bírság kiszabására és annak mértékére vonatkozó mérlegelése a közigazgatási perben csak jogszabálysértés esetén változtatható meg. A töretlen ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a Kúria a Kf.III.37.630/2019/6. számú ítéletében hangsúlyozta, hogy az alperesnek a Kbt. 165. § (11) bekezdése szerinti, (bármely) jogsértés esetén alkalmazott bírság kiszabásakor az eset összes körülménye között a jogsértés súlyát is értékelnie kell, amelyről a határozat indokolásában ad számot. A közigazgatási bíróságnak nem feladata a közigazgatási hatóság mérlegelésének újraértékelése. A mérlegelési jogkörben hozott döntés is csak jogszabálysértés esetén változtatható meg. A tévesen értékelt mérlegelési szempont alapot adhat a bírság összegének mérséklésére. Az ítélet [32] bekezdése szerint a bíróságnak a Kp. 85. § (5) bekezdésében foglalt szempontokat kell értékelnie, a határozat indokolásában foglaltak alapján kell megítélnie azt, hogy az alperes mérlegelése jogszerű volt-e, avagy sem. Nem feladata tehát a bíróságnak a bírságkiszabásnál irányadó szempontok újraértékelése, az alperesi mérlegelés felülmérlegelése, hiszen az az alperes hatáskörének átvételét jelentené.

A fent ismertetett ítélkezési gyakorlatra tekintettel a bíróság megállapította, hogy az alperes a Kbt. 165. § (11) bekezdésében meghatározott szempontok figyelembevételével jogszerűen mérlegelt, okszerű indokát adta döntésének, jogsértés megállapítása esetén lehetősége

volt bírság kiszabására, számos törvényi szempontot – a határozat tartalmából beazonosíthatóan – a felperes javára értékelt, a kiszabható több, mint 13 000 000 forintos bírság helyett – a jogsértés súlyára tekintettel – jelentősen mérsékelt összegű jogkövetkezményt alkalmazott. Mindezek értelmében a bírság kiszabásának alapjául szolgáló, az alperesi határozatban foglaltaktól eltérően értékelendő tények, illetve körülmények a felperes kereseti hivatkozásai nyomán nem állapíthatók meg; az alperesnek a felperes joghizemű és vélt jogkövető magatartását, az eljárásban történő együttműködését, illetve az elmúlt három évben a felperesi jogsértés hiányát – törvényi előírás hiányában – nem kellett külön értékelnie.

Végezetül hivatkozott a felperes az alperes bírságolási gyakorlatától történő jelentős eltérésre. A Fővárosi Ítéltábla Kf.3.27.290/2007/6. és Kf.3.27.271/2003/3. számú döntéseiben is tükröződő ítélkezési gyakorlatot szem előtt tartva a bíróság rámutatott arra, hogy az alperes általános bírságolási gyakorlata egyedi közigazgatási ügyben nem lehet mértékadó szempont. A bírság összegének jogszerűsége csak az adott határozat alapján ítélt meg, így nem lehet a más közbeszerzési ügyben, avagy ügyekben alkalmazott bírság mértékéből összehasonlító módszert alkalmazva eljutni ahhoz a következtetéshez, hogy a felperes egyedi ügyében hozott határozat a bírságolási gyakorlat alapján kimunkált bírság átlagos mértékét meghaladja, és ez okból jogsértő. A Kúria a Kfv.VI.37.730/2018/11. számú ítéletének [34] bekezdésében ugyancsak kifejtette, hogy a jogalkalmazói gyakorlat nem minősül jogszabálynak, így az attól való eltérés akkor sem alapozná meg a határozat megváltoztatását, ha az állítás ténybelileg igaz is lenne. Sem a felperes, sem az eljáró bíróságok nem ismerik teljeskörűen az alperes gyakorlatát, a felperes által kiválasztott egyes bírságösszegekből a bírságkiszabási gyakorlatra következtetni nem lehet. E mellett az alperes nincs elzárva attól, hogy korábbi gyakorlatán változtasson. A bírósági felülvizsgálat mércéje a jogszabály, márpedig a bíróságok nem mutatták ki, hogy az alperes bírságolása mely anyagi jogszabályba, a Kbt. mely rendelkezésébe ütközik.

A fent kifejtettekre figyelemmel a bíróság a keresetben foglaltak alapján jogszabálysértést nem észlelt, így az alaptalan keresetet a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja szerint elutasította.